

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Katona Béla Úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Írásbeli kérdés!

Helyben

ÚJ VÁLTOZAT!

Tisztelt Elnök Úr!

A Hárszabály 91.§., valamint a 115.§. alapján az alábbi írásbeli kérdést intézem *dr. Draskovics Tibor miniszter* úrhoz:

„Visszaélési joggyakorlat?”

címmel.

Tisztelt Miniszter úr!

A közvélemény, a sajtó gyakran értetlenül fogad bírósági ítéleteket. Valóban nehezen érthető, hogyan lehetséges az, hogy a 2006. szeptember 18-i események, 113 rendőr részben súlyos sérülését okozó „tévé-ostrom” résztvevői, két vádlott kivételével, három évvel a történetek után, csupán felfüggesztett börtönbüntetést kaptak, miközben a hatóság elleni erőszak „köznap” eseteit – helyesen – általában letöltendő szabadságvesztéssel büntetik. Az sem érthető, hogyan maradhatott ki a büntetőeljárásból Toroczkai László, aki azzal a meghirdetett szándékkal vezette a tévészékház elé a tömeget, hogy az majd kikényszeríti a petíciójuk felolvasását a közszolgálati televízióban.

A jelentős következményekkel, 232 millió forintos anyagi kárral járó eseménysor kezdeményezőjét csupán szabálysértési eljárásban vonták felelősségre, és köztudottan 40 000 forint pénzbüntetéssel büntették. Az alkotmányos rend erőszakos megváltoztatásának előkészületével vádolt, a közrendet korábban is számos alkalommal megzavaró Budaházy Györgyöt a Fővárosi Bíróság ugyancsak felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte. Ezek - a sokakban joggal megütközést kiváltó - ítéletek természetesen az ügyészség és a bíróság felelősségi körébe tartoznak, a kormánynak a vádemelés és az ítélezés gyakorlatába nincs beleszólása.

Szeretnék viszont bízni abban, hogy az alkotmányos normáinkkal nyíltan szembefordulókkal, a közrend megbontóival, és a közrend védelmére felesküdtött rendőreink életét közvetlenül veszélyeztetőkkel szembeni bíró gyakorlat a jövőben egyértelmű értékválasztást üzen majd, és az elkövetők nem válhatnak semmilyen társadalmi csoportban és generációban követendő mintává. Az eddigieknél sokkal inkább egyértelművé válik majd, hogy a rendbontás nem bátorságpróba, és nem olcsón megúszható jó hecc.

Van dolga a kormánynak, a végrehajtó hatalomnak, s egyre inkább, nem is kevés, a nemzet- és a közbiztonság területén.

Kifejezetten alkalmas a törvényességet, a közrendet fenntartó államhatalom iránti bizalom megrendítésére, ha az állam polgárai azt tapasztalják, hogy a végrehajtó hatalom nem akarja, vagy nem tudja betartatni a törvényt, ha nem képes következetesen érvényt szerezni a jogerős bírói ítéleteknek.

A fentebb említett ítéletekkel ellentétben a Magyar Gárda Egyesület felosztatásának ügyében jogilag körültekintő, megalapozott ítélet született, mind a Fővárosi Bíróságon, mind a Fővárosi Ítéletábrán. A jogerős ítélet kimondta, *„demokráciában megengedhetetlen és az Alkotmánnyal összeegyeztethetetlen, hogy a társadalom egyik csoportja – akár fizikai megnyilvánulásokkal, akár verbálisan – erőszakkal fenyegetse a társadalom másik csoportját”*. Ebből az következik, hogy *„amennyiben valamely társadalmi szervezet tevékenysége – ideértve egy tevékenység kereteinek a létrehozását is – alkalmas arra, hogy bármely társadalmi csoport tagjainak az emberi méltóságát sértse, ez a társadalmi szervezet felosztatását önmagában megalapozza”*.

Az ítélet nem hagyott kétséget afelől, hogy a már felosztatott, jogi személyiséggel nem rendelkező Magyar Gárda Mozgalom a szintén felosztatott, jogi személyiséggel rendelkező Magyar Gárda Egyesület „tevékenységének szerves része a Magyar Gárda működtetése”. (Az egyesület és a mozgalom látszólagos különválasztásának célja az esetleges felosztató ítélet kijátszása volt.)

Ennek ellenére a gárdisták és a gárdistákat szervező politikai erő, a Jobbik képviselői nyíltan semmibe veszik a másodfokú jogerős bírói ítéletet.

Folytatják a felosztatott Magyar Gárda szervezését hétről hétre, és az ország különböző pontjain szervezett eseményekkel üzenik meg, hogy a törvények, valamint a Magyar Köztársaság bíróságainak ítéletei rájuk nem vonatkoznak. Nyíltan fordulnak szembe alkotmányos jogrendünk alapértékeivel.

Látványos erődemonstrációkkal provokálják a jogállam intézményeit, kikezdehetik tekintélyét a sokasodó jogalkalmazói következetlenségek, az elmaradó rendőri intézkedések, és az elmaradó ügyészi lépések, eljárások miatt.

Nyíltan és egyelőre következmények nélkül szervezik újra, pontosabban tovább a gárdát, bár ezt egyértelműen büntetni rendeli a Büntető Törvénykönyv. Létezik tehát jogalap arra, hogy a jogalkalmazó rendőrség és ügyészség kellő határozottsággal lépjen fel azokkal szemben, akik a gárdát szervezik, hiszen ezek a személyek egyértelműen visszaélnék az egyesülési joggal, amelyért előállíthatóak, és ellenük a Btk. 212. §-a alapján büntetőeljárás indítható.

Nyilvánvaló, hogy bűncselekményt követ el az, aki a júliusi jogerős bírói ítélet óta a gárda további működéséhez szükséges szervező magatartást tanúsít, így például toboroz, gárdistaavatást, tüntetést szervez, gárdista eseményt hirdet, finanszírozza a szervezést. Ez nem lehet vita tárgya.

Ennek ellenére ez a tevékenység jelenleg egy párt, és annak vezetői támogatásával nyíltan, szervezeten, és egyelőre érdemi, illetve érzékelhető következmények nélkül zajlik. Pedig az elkövetők tekintetében nem kell nagyon kutakodni. Az egyik főszervező nem más, mint az a Vona Gábor, aki a gárda-perben az alperes képviselője volt.

Az egyértelmű bírói döntéshez képest az ítélet végrehajtása bizonytalankodó, a rendőri fellépés szembeszökő helyi különbségeket mutat.

Néhány példa az inkonzisztens gyakorlatra:

- Két nappal a másodfokú ítélet kihirdetése után, július 4-én a budapesti Erzsébet téren került sor a gárda rendezvényére. A gyülekezést a rendőrség feloszlatta, a résztvevőket előállította.
- Augusztus 22-én Szentendrén egy magánterületen gárdisták avatására került sor, ekkor a feloszlátott szervezet már az Új Magyar Gárda nevet használta. A rendőrség behatolt a magánterületre, a jelenlévőket igazoltatták, 133 személy ellen indult szabálysértési eljárás az egyesülési joggal való visszaélés miatt.
- Szeptember 8-án a Békés megyei Kevermes külterületén, az elszaporodott terménylopásokra hivatkozva harminc gárdista járta a dűlőutakat. Árpádsávós zászlókkal díszített autók többször áthajtottak a településen. Gyülekezni kezdtek a romák is. Ekkor érkeztek meg a rendőri egységek, mindenkit távozásra szólítottak fel. Igazoltatásra sem került sor, sem más intézkedésre. A rendőrségi szóvivő kijelentette, hogy a rendőrségnek „akciózásról” nincs tudomása, „az utcákon és a dűlőutakon bárki szabadon sétálhat”.
- Szeptember 13-án, a Heves megyei Erdőtelken, a Jobbik adakozásából létesített Trianon-emlékmű felszentelésén a gárda tagjai egyenruhában, alakzatban vettek részt. Intézkedés nem történt.
- Szeptember 13-án, Kerepesen ismét egy magántelken a gárda csendőregységének avatására került sor. A csapatzászlót ifj. Hegedűs Lóránt szentelte fel, az eseményen jelen volt Vona Gábor. Az oszlató felszólítás után a rendőrség 477 jelenlévőt igazoltatott, de szabálysértési eljárás csak 17 személy ellen indult.
- A tokaji városházán egy esküvőn ötven egyenruhás gárdista vett részt. A helyi roma kisebbség egyik vezetője kihívta a rendőrséget, a rendőrök azonban nem láttak okot az intézkedésre.
- Szeptember 18-án a Pesti Központi Kerületi Bíróság épületében a gárda egyenruhás tagjai alakzatba sorakozva tisztelegtek a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt Budaházy György előtt, és durván szidalmazták a bírót. A Fővárosi Bíróság vizsgálatot rendelt el az ügyben.
- Szeptember 20-án, Sarkadon, "a vidék közbiztonsága, illetve a magántulajdon védelme érdekében" az Új Magyar Gárda Mozgalom rendezett demonstrációt. László Attila Békés megyei „kapitány” felszólította a cigányságot, hogy vessék ki maguk közül azokat az egyéneket, akik bűnöző életmódot folytatnak. Intézkedésre nem került sor.
- Szeptember 25-én, szombatra virradó éjszaka, Kiskunlacházán mintegy 80, részben a gárda egyenruháját, továbbá „Csendőrség” feliratú mellényt viselő személy sorakozott fel egy családi ház előtt, azt követelve, hogy „adják ki” a házban tartózkodó személyt, aki a gárdisták tudomása szerint megvert egy értelmi fogyatékos nem roma nőt. E cselekedetükkel világossá tették, hogy részt kérnek az állam és szerveinek erőszak-monopóliumából, és készek kézbe venni az igazságszolgáltatást. A helyszínre érkező rendőrök a jelenlévőket igazoltatták, 20 ember ellen garázdaság miatt szabálysértési eljárást indítottak.
- Szeptember 27-én, ugyancsak Kiskunlacházán az Új Magyar Gárda rendezvényén mintegy 150 ember sorakozott fel egyenruhában és alakzatban. A vészterhes időkből ismert hangvételű rasszista beszédek elhangzása után vezényszóra, alakzatban indultak el a következő rendezvény színhelyére. A rendőrség 32 jelenlévő ellen indított szabálysértési eljárást "feloszlátott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel" miatt, egy személy ellen az egyesülési joggal való visszaélés vétsége miatt büntetőeljárás indult.

- Október 6-án, nemzeti gyásznapon a pomázi városi rendezvényen mintegy 25-30 gárdista kettesével kialakított szabályos alakzatban a megemlékezés helyszínére vonult, majd felsorakozott a közönség első sorait elfoglalva. (Egyébként közvetlenül a polgármester és az alpolgármester mellett.) Két soban, vigyázásban való felsorakozásukat látva egy helyi önkormányzati képviselő felhívta a város őrsparancsnokát, hogy panaszt tegyen. Az őrsparancsnok meglepettségének adott hangot, mert a rendezvényről elmondása szerint nem volt tudomása, így azt a rendőrség nem is biztosította, de ígéretéhez híven egy járőr-kocsit küldött a helyszínre "tájékozódni". A járőr autó a rendezvény végéig a helyszínen maradt. Intézkedés nem történt.

Tisztelt Miniszter úr!

Szeptember 29-én a parlament nyilvánossága előtt szóvá tettem a két kiskunlacházi esetet, mely kapcsán az IRM képviselőjében válaszoló államtitkár (Dr. Avarkeszi Dezső) bejelentette, hogy a tárca vezetője utasítására Bencze József országos rendőrfőkapitány vizsgálatot indított.

Ezt követően az országos főkapitány figyelmeztetésben részesítette a Pest megyei főkapitányt, mert a rendőrség nem intézkedett azonnal a feloszlott gárda tagjaival szemben.

A helyszínen a rendőrség még úgy értelmezte a gárdát feloszlató ítéletet, hogy az igazoltatáson túl azért nincs dolguk, „mert egyenruha-viseletnek, a fenyegetésnek, a katonai alakzatnak és a vezényszavaknak egyszerre kell meglenniük ahhoz, hogy fölléphessenek.” (Népszabadság, szeptember 28. Varró Szilvia tudósítása.)

A vizsgálatot követően annak dokumentuma, a vizsgálat megállapításai nem kerültek nyilvánosságra, csak egy kommuniké. Bencze József a lefolytatott vizsgálat eredményeként figyelmeztette a Pest megyei rendőrfőkapitányt, illetve a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság érintett vezetőit, hogy *"bár a jogsértések rögzítésre kerültek, és az érintettekkel szemben az eljárások megindultak, azonban a rövid dokumentálást követően a biztosításban részt vevő rendőri erőknek azonnal intézkedni kell a törvény-, szabálysértés észlelésekor a jogszabályok megszegőivel szemben"* - olvasható a közleményben.

Október 4-én a budapesti Hunor Hotelban együttes közbiztonsági konferenciát rendezett a Jobbik a Magyar Gárda, a Tettekesz Magyar Rendőrség Szakszervezet, és az Őrmester Zrt képviselőinek részvételével. Itt elhangzott, hogy **„a Magyar Gárda egyik célja, hogy minden egyes kistelepülésen alakuljon egy Magyar Gárda-raj” (!). Ez a cél, az ilyen céllal végzett tevékenység, szervezőmunka egyértelmű, hogy a Btk-ba ütközik, büntetendő.**

A július 4-i budapesti tömegoszlítás kapcsán az állampolgári jogok országgyűlési biztosa kifogásolta a rendőri intézkedés módját. Az indoklásból azonban kiderült, hogy az országgyűlési biztos nem általában a rendőri fellépést, intézkedést bírálta, hanem annak konkrét megvalósulását.

Nem vizsgálta ugyanakkor, és nem is tért ki a jelentés arra, hogy a gárdisták, illetve az esemény szervezői visszaéltek-e az egyesülési joggal.

A továbbiakban felsorolt rendezvényeken előállításokra nem került sor. Szentendrén, Kerepesen, Kiskunlacházán igazoltatták a résztvevőket, Erdőtelten, Sarkadon, Tokajban, és Pomázon nem. Szentendrén nagyszámú, Kerepesen jóval kisebb számú szabálysértési eljárás indult el. Kiskunlacházán a rendőrség úgy vélte, hogy fellépésre csak akkor van joga, ha az egyesület felosztatásának indoklásaként felsorolt okok együttesen jelen vannak.

Az országos rendőrfőkapitány ezzel szemben – meggyőződésem szerint helyesen eljárva - figyelmeztetésben részesítette a Pest megyei főkapitányt az azonnali intézkedés elmaradása miatt.

Mindez nyilvánvalóvá teszi, hogy a rendőrségnek, mint a jogerős bírói ítélet végrehajtásáért felelős szervnek egyértelmű iránymutatást kell kapnia az ítélet értelmezése és az ítéletből következő feladatai kérdésében.

Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999 (XII. 28.) Korm. rendelet 10/C §-ának (1) bekezdése értelmében, „aki a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésében jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez”, százezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható, felosztatott társadalmi szervezetben való részvétel szabálysértése miatt. Eszerint a jogalkalmazónak már nem általában és nem a gyülekezési törvény alapján kell vizsgálnia, hogy a gyülekezés résztvevője sérti-e mások jogait, hanem a kormányrendeletben meghatározott tényállás teszi a rendőrség kötelezettségévé, hogy egy bírói ítélet alapján járjon el, amennyiben valamely gyülekezés résztvevője a Gárda felosztatásról hozott döntésben jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végzett.

Az ítélet elismerte, hogy „a Magyar Gárda rendezvényein elhangzott szónoklatok tartalma, vagy önmagában az egyenruha használata, illetve az alakzatban vonulás, a vezényszavak, speciális köszöntések elhangzása a véleménynyilvánítási és egyesülési jog gyakorlásába való beavatkozást nem feltétlenül indokolja”.

Ezeket azonban – az ítélet szerint – „tényleges megvalósulásuknak megfelelően, azok összességében kell megítélni”, „azt a kumulatív hatást kell minősíteni, amit a véleménynyilvánítás és a gyülekezési joggyakorlás konkrét megvalósulása kiváltott.” Ez a kumulatív hatás idézi elő a félelmet, ez sérti mások jogait és méltóságát, és ütközik az Etv. 2. §-ának (2) bekezdésébe. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kumulatív hatás elemeinek együttesen jelen kell lenniük (nota bene: Kiskunlacházán jelen voltak). Elegendő az, ha a fellépés egésze, szervezettsége, helyszíne együttesen alkalmas mások jogainak és méltóságának megsértésére.

A fentiek alapján úgy tetszik, azzal, hogy a felosztatott gárda tagjai egy esküvőn egyenruhában jelentek meg, nem folytattak a bíróság által jogellenesnek minősített tevékenységet, azaz a tokaji rendőrség helyesen tette, hogy tartózkodott az intézkedéstől. Ellenben éjszakai megjelenésük Kiskunlacházán, követelésük, hogy a testi sértés elkövetőjét „adják ki”, minden bizonnyal megvalósítja a felosztatott társadalmi szervezetben való részvétel szabálysértését. Miként a szeptember 8-án Kevermesen, szeptember 13-án Kerepesen, szeptember 20-án Sarkadon, szeptember 27-én pedig Kiskunlacházán megrendezett gárdademonstráció is.

Egyes cselekmények azonban súlyosabban is minősülhetnek. A fenyegető fellépés Kiskunlacházán, éjszaka, egy családi ház előtt valószínűleg kimeríti a zaklatás [Btk. 176/A. § (1) bekezdés] vétségének tényállását. A rendőrség garázdaság szabálysértése [Sztv. 142/A § (1) bekezdés] miatt indított eljárást.

A bíróságon rendezett demonstráció, a bíró gyalázása kimeríti a bírósági eljárás megzavarásának tényállását [Btk. 243/B § (1) bekezdés].

Tisztelt Miniszter úr!

A fent leírtakból is látszik, hogy nincs könnyű helyzetben a jogalkalmazó rendőr, ezért is szólaltam fel szeptember 29-én napirend előtt az Országgyűlésben, sürgetve a határozott, egységes jogalkalmazói fellépés alapjául szolgáló intézkedések megtételét.

Napirend előtti felszólalásomra adott válaszában Avarkeszi Dezső államtitkár úr utalt arra, hogy a szólás, a gyülekezés és az egyesülés joga ügyében a jogalkotásnak is volnának feladatai, a Kormány erre vonatkozó javaslatai azonban, politikai egyetértés hiányában, sorra meghíúsultak.

Azt gondolom, hogy időről-időre el kell végezni a jogszabályok felülvizsgálatát, és késznek kell mutatkoznunk a tapasztalatok figyelembevételével a szükséges korrekciókra, de kerülnünk kell az ad hoc módon történő preparálásokat, különösen az Alkotmány esetében.

Úgy látom, hogy egyes törvények valóban módosításra szorulnak.

Módosítani kellene például a gyülekezési törvényt, tekintettel arra, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága indokolt esetben elismerte a jogot az előre be nem jelentett gyülekezésre.

Mindazonáltal úgy vélem, a jogalkotás hiányából létrejövő anomáliák következetes jogalkalmazói gyakorlattal nagyrészt kiküszöbölhetőek lennének. Különösen olyan esetben, amikor a jogalkalmazónak olyan határozott ítélet van a birtokában, mint a Magyar Gárda Egyesület és Mozgalom feloszlataásáról szóló döntés.

Október 6-án az Országgyűlésben napirend előtt ismét beszéltem a végrehajtó hatalom felelősségéről, valamint az egységes jogalkalmazói fellépés szükségességéről.

Az IRM képviselőjében válaszoló Avarkeszi Dezső államtitkár úr arról tájékoztatott, hogy már „augusztus 18-án az ORFK rendészeti főigazgatója kiadott egy utasítást a rendőrkapitányságok számára, ahol pontosan leírták, hogy milyen módon kell eljárni ezekben az ügyekben.”

Nos, augusztus 18-a óta - az általam leírt esetek tanúsága szerint - változatlanul bizonytalanok a helyi rendőrkapitányságok vezetői, mit is tegyenek, hogyan járjanak el a bírósági ítélettel jogerősen feloszlalt Magyar Gárda szervezésében, vagy a gárdisták közreműködésével megvalósuló demonstratív események helyszínén.

Ezért változatlanul indokoltnak tartom, hogy Ön, aki a rendőrségi törvény 4. § (2) bekezdése alapján irányítja a rendőrséget, adjon iránymutatást az országos rendőrfőkapitány úrnak a Fővárosi Ítéltábla 5.Pf.20.738/2009/7. számú ítélete rendőri alkalmazása vonatkozásában, és egyúttal bízza meg a főkapitány urat rendőri szervek számára kötelező utasítás kiadásával. (A rendőrségi törvény 6. § (3) bekezdése alapján az országos rendőrfőkapitány a rendőrség minden szerve számára kötelező utasítást adhat ki.)

Természetesen minden lehetséges esetet egy ilyen utasítás sem fog lefedni, de fontos lépést jelenthet az egységesebb jogalkalmazás felé.

Tisztelt Miniszter úr!

Kérem, hogy az Avarkeszi Dezső államtitkár úr által említett augusztus 18-i keltezésű, az ORFK rendészeti főigazgatója által a rendőrkapitányságok számára kiadott utasítást hozza nyilvánosságra.

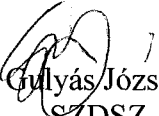
Kérem továbbá, hogy a két kiskunlacházi eset kapcsán az Ön kezdeményezésére indított vizsgálat dokumentumait szintén hozza nyilvánosságra.

A fentiek alapján kérdezem a Miniszter Urat, hogy

- 1. Ön szerint megfelelő-e a jogalkalmazói gyakorlat a felosztatott Magyar Gárdával összefüggésbe hozható cselekmények esetében?**
- 2. Mit kíván tenni az egységes, határozott rendőri fellépés érdekében?**
- 3. A sajtóból tudható, hogy egyesülési joggal való visszaélés miatt nyomoz a rendőrség a jogerősen felosztatott Magyar Gárda további szervezése, működtetése ügyében. Az ítélet kihirdetése óta bőségesen keletkeztek információk, bizonyítékok. Mikorra várható, hogy a vádhatóság részére vádemelési javaslattal átadják az ügyet, illetve a Magyar Gárda ítélettel összefüggésben az egyesülési joggal való visszaéléses ügyeket?**
- 4. A bíróság ítéletében a felosztatott egyesület vagyonával kapcsolatosan arról rendelkezett, hogy „az alperes meghatározott pénzügyi intézet által vezetett pénzforgalmi számláján levő pénzügyi összeget a Magyar Kincstár javára” kell átutalni. Sor került erre? Ha nem, akkor az alperessel, vagy annak képviselőjével szemben sor került-e bármilyen intézkedésre?**

Megtisztelő válaszát írásban várom.

Budapest, 2009. október 7.

Gyulyás József
SZDSZ